

منشور حقوق پناهندگی

همبستگی_فدراسیون سراسری پناهندگان ایرانی، ماه آوریل ۲۰۰۲
(<http://www.hambastegi.org/farsi>)

مقدمه:

بیشک می توان دو دهه گذشته را با عقب گردهای زیانباری همچون جنگ جهانی اول و میدان داری فاشیسم در دهه چهل میلادی که زندگی میلیادرها انسان در کره ارض را تحت الشعاع خود قرار دادند و به تیرگی کشیدند مقایسه کرد. مصائب انسانی این دو دهه که ریگانسیم و تاجریسم در اوایل دهه هشتاد میلادی را بر سر مردم آوار کرد و زندگی میلیونها انسان را به تباهی کشید، عظیم و چشمگیر بوده اند. تحمیل نجومی فقر و گرسنگی بر اکثریت عظیم مردم جهان، بروز خونین ترین و ضدبشری ترین جنگهای ملی و قومی، افسارگسیختگی غیر قابل تصور اسلام سیاسی و دست درازیها و تبهکاریهای این دست راستی ترین و ارتجاعی ترین گرایش سیاسی - مذهبی در زندگی میلیونها انسان و جهت گیریهای سیاسی دول اروپایی در حمله به حقوق پناهندگی و محدود ساختن گام به گام این حقوق، و تعرض به دست آوردهای رفاهی و اجتماعی شهروندان کشورهای غربی و تلاش عظیم برای جایگزین کردن تز نسبیت فرهنگی توسط دول غربی و دولتهای استبدادی، بجای حقوق جهانشمول انسان، مهمترین ویژگیهای واپسگرایی این دو دهه بشمار میروند.

همبستگی - فدراسیون سراسری پناهندگان ایرانی و عراقی، از بدو تاسیس خود روند واپسگرایی این دوره را به درستی پیش بینی کردند، نسبت به عواقب مخرب این وضعیت بر زندگی انسانها در مقاطع مختلف هشدار دادند، راه مبارزه عملی با آنرا روشن نموده، در صف مقدم دفاع از ارزشهای انسانی و دفاع از حق پناهندگی قرار گرفته و به مبارزه پرداخت اند. نقطه عزیمت ما در مبارزه برای حق پناهندگی همواره حقوق غیرقابل انکار انسان برای یک زندگی بهتر میباشد. تلاش و مبارزه برای تامین حقوق آزاد و برابر انسانی یک حرکت وسیع اجتماعی است که در ابعاد و اشکال مختلفی جریان دارد. فلسفه وجودی فدراسیون و مضمون فعالیتهای روزانه اش نیز در همین تلاش و مبارزه برای تامین و تضمین حقوق انسانی نهفته است. همبستگی - فدراسیون سراسری پناهندگان ایرانی و عراقی در درجه اول معتقد به آزادی بی قید و شرط انتخاب محل سکونت، آزادی سفر و نقل مکان برای کلیه انسانها است. فدراسیون اعتقاد دارد که از بین بردن همه تباهی ها و مصائب موجود در جهان معاصر نابودی سیستم سرمایه داری است - نظامی که فقر و گرسنگی و جنگ و فرار را در ابعاد میلیاردی هر روز باز تولید می کند و بقاء خود را مدیون همین نابرابری های اجتماعی میداند. اما مادام که مسئله ای بنام پناهندگی وجود دارد، فدراسیون های پناهندگی ایرانی و عراقی وظیفه خود را مبارزه برای تحقق و تضمین وسیعترین حقوق انسانی برای پناهندگان میدانند. هدف از اعلام منشور حقوق پناهندگی برافراشتن پرچمی که نه تنها فعالین فدراسیون که همچنین سایر فعالین جنبش پناهندگی و جنبش حقوق مدنی نیز بتوانند با اتکا با آنها در کمپینها و حرکتیهای اعتراضی که هم اکنون در بسیاری از کشورهای پناهنده پذیر در جریان است مبارزه هدفمندتر و موثرتری را پیش برند و این پرچم مبارزه را بعنوان حقوق انسانی پناهندگی در هر نقطه دنیا بلند کرده و برای تحقق هر بند آن نیرو بسیج کنند. ما طرح مطالبات خود را به چارچوب قوانین تاکنون موجود، مانند کنوانسیون سازمان ملل مربوط به پناهندگی و سایر قوانین بین المللی محدود نکرده ایم. ما نقطه عزیمت خود را حقوق و نیاز کامل انسان عصر امروز قرار داده ایم. کاهش هرچه بیشتر مشقات و رنج ها و ایمن کردن زندگی پناهجویان و برخورداری از یک زندگی بهتر برای این

توده میلیونی مسیر حرکت و جهتگیری سیاسی ما را معین می کند.

تعریف پناهنده

۱- پناهنده کسی است که تحت فشارهای گوناگون سیاسی، اجتماعی و اقتصادی در جستجوی یک زندگی امن تر و آزادتر به کشور دیگری پناه میبرد. عوامل پناهندگی اگر چه اشکال بیشماری دارد اما همه آنها ماهیت مشابهی دارند و شاخص نظام های اقتصادی، اجتماعی و رژیمهای استبدادی هستند. بنابراین هر کس که از جنگ، خشونت، تبعیض، بیحقوقی، استبداد و سلطه حکومتها و دستجات سرکوبگر مذهبی، ناسیونالیستی و ناقض حقوق انسانی اعم از دولتی یا غیر دولتی میگریزد، باید از حق پناهندگی برخوردار شود.

اصول و کلیات

۲- هر کس که بدلیل نژادی، جنسی، سیاسی، مذهبی، اجتماعی و اقتصادی در محل زندگی خود مورد آزار، اذیت، خشونت، توهین و تحقیر قرار می گیرد و یا با نقض حقوق انسانی از سوی دولتها و یا گروه های غیر دولتی مواجه است باید بعنوان پناهنده پذیرفته شود.

۳- هیچ دولتی حق بستن مرزهای خود بروی پناهجویان را ندارد.

۴- کودکانی که بهر دلیل به اتفاق والدین یا به تنهایی از کشور خود فرار میکنند باید بلافاصله بعنوان پناهنده شناخته شوند. بهره مندی پناهجویان و خصوصا کودکان و نوجوانان پناهجو (زیر ۱۸ سال) از امکانات زیستی، آموزشی، درمانی، ورزشی و تفریحی متعارف در کشور مربوطه نباید موقوف به پذیرش تقاضای پناهندگی آنها گردد.

۵- زنانی که در کشور خود با تکیه بر قوانین رسمی، سنتها و رسومهای عقب مانده و ارتجاعی، یا تهدید دستجات و گروههای ضد زن تحت خشونت و آزار فیزیکی، روحی، و فرهنگی و ناموس پرستی قرار گیرند باید بعنوان پناهنده شناخته شوند.

۶- در کشورهایی که "خدمت" سربازی اجباری است و ترمذ از آن مجازات قانونی، نظیر حبس و محرمیت از مشاغل دولتی دارد، مخالفین انجام "خدمت" سربازی اجباری میتوانند از حق پناهندگی برخوردار گردند.

۷- معیار اعمال خلاف قانون با سرپیچی از قوانین تبعیض آمیز، مذهبی، زن آزار و کودک آزار تعیین نمی گردد. فعالیت سیاسی و فرهنگی و صنفی تحت هیچ شرایطی نباید بعنوان جرم تلقی گردد. در همه حال باید حقوق جهانشمول انسان که در کشورهای پیشرفته اروپای غربی موجود است ملاک قرار گیرد.

۸- افرادی که زندگی خصوصی و سیاسی آنها در خارج کشور محل تولدشان مغایر قوانین مدون کشوری که از آن فرار کرده اند باشد و به همین دلیل اگر برگشت به کشور مورد نظر خطر بازداشت و زندانی شدن بهمراه بیاورد، باید بتوانند از حق پناهندگی برخوردار گردند.

۹- جنایتکاران جنگی، روسا کشوری و افرادی که دست به جنایت و آدمکشی زده اند، مادام در کشوری که از آن گریخته اند مجازات اعدام و شکنجه وجود دارد نباید به کشور مربوطه دیپورت گردند. اما باید با معیارهای حقوقی نظار بر کشوری که این مجازاتها ملغی شده است محاکمه و مجازات گردند.

۱۰- حق پناهندگی شامل کلیه زنان، دختران زیر ۱۸ سال و کودکانی می شود که از کشورهای اسلامزده فرار کرده اند.

پروسه پناهندگی

۱۱- نداشتن اسناد و مدارک هویتی و یا حتی استفاده از اسناد جعلی و غیرقانونی توسط پناهنده جرم نیست و نباید تاثیر منفی در برسمیت شناسی اش بعنوان پناهنده داشته باشد. داشتن پاسپورت و خروج قانونی نباید مانع پذیرش پناهندگی کسی شود.

۱۲- هر پناهجو حق دارد در کشوری که درخواست پناهندگی میدهد، پرونده اش مورد بررسی قرار گیرد. عبور از کشورهای دیگر نباید مانع درخواست پناهندگی پناهجو در آن کشور شود. انتخاب شهر و محل سکونت حق انسانی همه پناهجویان است و نباید نقض شود.

۱۳- هر پناهجو حق دارد که از عادلانه ترین پروسه پناهندگی برخوردار باشد. هر پناهجو باید از خدمات رایگان حقوقی از قبیل وکیل، مترجم و راهنمایی در مورد پروسه پناهندگی اش برخوردار باشد. برخورداری از حقوق اجتماعی و رفاهی رایج در جامعه از قبیل حق کار، تحصیل، بیمه بیکاری و درمانی نیز جزو حقوق ابتدایی هر پناهجو است.

۱۴- هیچ پناهجویی را بخاطر پناهجو بودن و یا ورود بدون مدرک نباید محاکمه یا زندانی کرد. اگر پناهجویی در کشوری که در آن تقاضای پناهندگی کرده است مرتکب جرم جنایی شده باشد پرونده او باید تحت قوانین همان کشور مورد رسیدگی قرار گیرد.

۱۵- همه پناهندگان حق الحاق خانواده خود را دارند. خانواده هر پناهنده بطور اتوماتیک مشمول اقامت نزد فرد پناهنده میشوند.

۱۶- زندانیان سیاسی سابق و کسانی که شکنجه شده اند بدون در نظر گرفتن اینکه در زمان تقاضای پناهندگی جان یا آزادی شان در خطر بوده باشد باید بعنوان پناهنده پذیرفته گردند. تایید یک سازمان یا حزب سیاسی اپوزیسیون از فرد متقاضی پناهندگی در برسمیت شناسی او از سوی مراجع پناهنده پذیر کفایت می کند. در صورتی که فرد پناهجو به دلیل اختلاف سیاسی، از سازمانی که در گذشته با آن همکاری می کرده است نتواند تاییدیه دریافت کند، تایید دیگر احزاب و سازمانهای اپوزیسیون از پناهجو باید مورد قبول مراجع پناهنده پذیر قرار گیرد.

۱۷- هیچ پناهجویی را نمیتوان با هر دلیل و توجیهی بازداشت و یا اخراج کرد.

حقوق سیاسی و فرهنگی

۱۸- آزادی بیان، تجمع، تشکل، فعالیت سیاسی و اجتماعی برای کلیه پناهجویان باید با همان معیاری سنجیده شود که دیگر شهروندان در کشور پناهنده پذیر از آن بهره مندند. دولتها موظف به تامین امنیت برای این فعالین از هرگونه حملات تروریستی یا راسیستی میباشند.

۱۹- هر نوع تبلیغات راسیستی و نژاد پرستانه اعم از دولتی و غیر دولتی علیه پناهندگان باید ممنوع اعلام گردد.

۲۰_ تامین امکانات لازم بطور سیستماتیک و نقشه مند جهت استقرار هرچه سریع تر پناهندگان در متن جوامع پناهنده پذیر و برخورداری آنان از همه حقوق فردی و اجتماعی بمشابه شهروندان متساوی الحقوق جامعه باید در دستور کار دولتهای مربوطه قرار گیرد. هیچ پناهجویی را نباید برحسب ملیت، فرهنگ و مذهب تحت عنوان نسبیت فرهنگی از جامعه و فرهنگ پیشرو منزوی و جدا کرد. ممنوعیت ایجاد گتوهای مخصوص پناهندگان و پناهجویان، ممنوعیت اعمال سیاست نسبیت فرهنگی نسبت به پناهندگان در جوامع پناهنده پذیر باید به رسمیت شناخته شود.

همبستگی _ فدراسیون سراسری پناهندگان ایرانی و عراقی از همه آزادیخواهان، سازمانها، احزاب، تشکلات کارگری و سازمانهای مدافع حقوق پناهندگی انتظار دارند تا با تاکید و حمایت فعال از مطالبات فوق نقش موثرتری در مبارزه برای متحقق ساختن آنها ایفا کرده و از مبارزات پناهندگان و فدراسیون های ایرانی و عراقی برای کسب این مطالبات برحق حمایت کنند.